Fin ørr øverst i Gudbrandsdalen

Gudbrandsdalslågen er viden kjent for sin storvokste hunderørret, og for stedvis utmerket harrfiske. Men vandrerne fra Mjøsa kommer aldri opp til sone 7, og harren er så godt som fraværende, så hvorfor dra til Lesjatraktene?

ret

Mellom Lora og Jora

LIKE FØR: Sola synker snart bak fjellet i vest. Det er like før der skjer.

Terje Bomann-Larsen
Tekst og foto

F...! Det er ikke ord jeg lærte av mor som slipper over mine lepper da snøret enda en gang blir slakt og den vasstrukne tørrflua kommer alene opp til overflata. Det har vært en kveld med uvanlig mange feilslag og dårlig kroking, men denne siste var det ekstra surt å miste. Det er en stund siden sist jeg så backingen rase ut gjennom stangringene ved ei norsk ørretelv, og da jeg etter hvert hadde sveivet mesteparten av snøret tilbake på snella, begynte jeg å tro på storfisk i håven.

BARE EN KVELD TIL!

Egentlig skulle denne kvelden avsluttet mitt opphold øverst i Gudbrandsdalen, men neste morgen booker jeg hytta på Rolstad Camping for enda en natt. Det går stor fisk på sone 7, og jeg vil gi meg en sjanse til, selv om jeg er litt i tvil om jeg får noen: St. Hans er så vidt passert, og sommervarmen har satt inn for fullt. Elva er nesten flomstor, og stadig stigende. Jeg trenger ikke løfte blikket veldig høyt for å konstatere at det fortsatt er skiføre i fjellet, og med en dagtemperatur på nærmere 30 grader er det fart i snøsmeltingen. Det er særlig om nettene vannstanden stiger, og på strekningen nedenfor Lesjaleirene er vannet nokså grumsete på morgenkvisten. At den stigende elva også får med seg store mengder rusk og rask, gjør ikke jobben lettere for en tørrfluefisker.

At Lågen stiger om natta, og ikke så mye i solsteiken midt på dagen, skyldes at smeltevannet har en vei å renne før det kommer ned til Rolstad. Der ligger også forklaringen på at insekter klekker og fisken vaker. Før elva kommer ned til samløpet

FORSIKTIG START: Ved utoset fra Lesjaskogsvatnet starter Gudbrandsdalslågen sin ferd mot Mjøsa.

SAMLØP: Lågen møter Lora og blir ei ordentlig elv. Samløpet er en populær fiskeplass.

ALLER ØVERST: Ned til samløpet med Lora er Lågen ikke stort mer enn en bekk.

BLANK KUBBE: Feite fisker i halvkilosklassen, går det ganske mange av på sone 7.

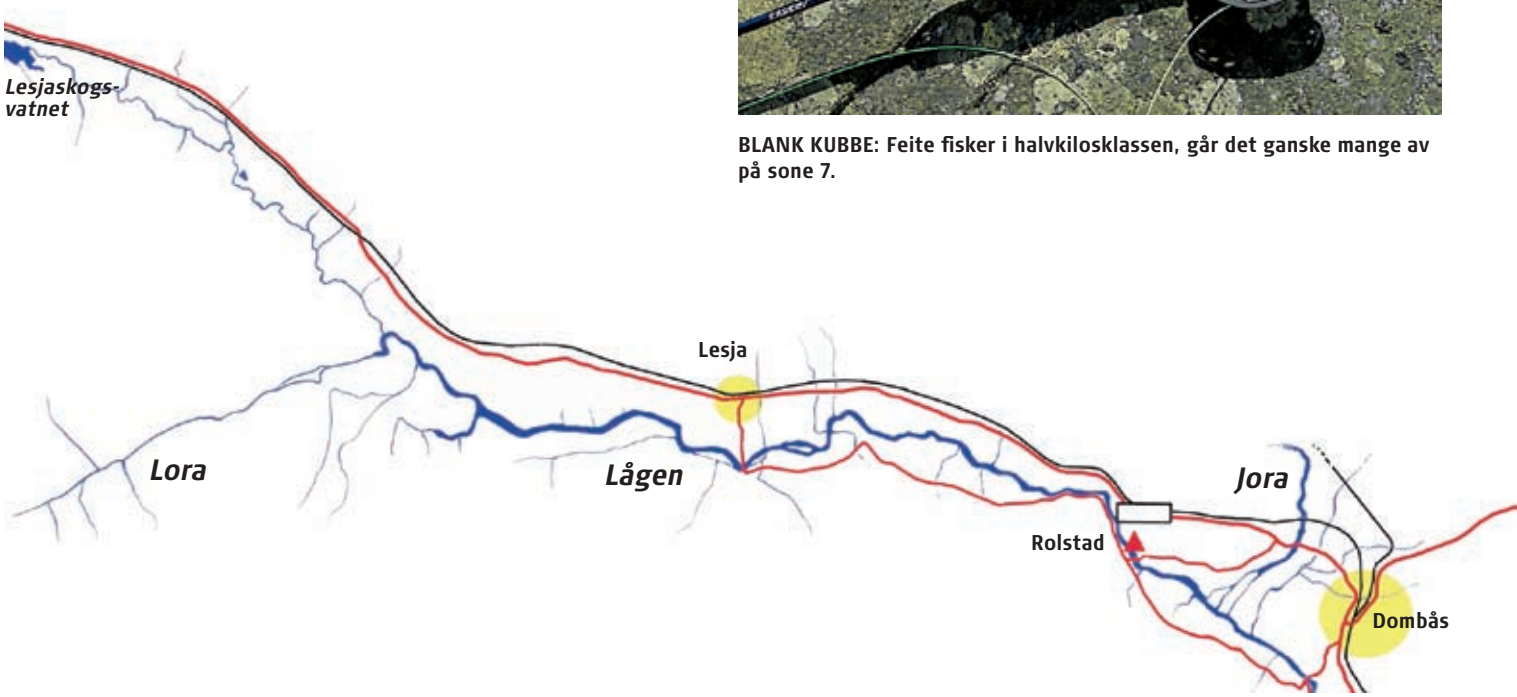

HOT SPOT VED BRUENE: Over Lesjaleirene renner Lågen rolig, grunn og klar over lys sandbunn. Rundt de mange bruene brytes strømmen opp av brukar og steinfyllinger.

LANGE KAST: Det varme været har satt fart i snøsmeltingen, og den store elva krever ofte lange kast.

med Jora ved Dombås, skal vannet gjennom det flate kulturlandskapet som kalles Lesjaleirene. Her renner den bred, og grunn, og sola rekker å varme vannet til en akseptabel temperatur. Det er et rikt utvalg av insekter på vannet, og særlig ser ørreten ut til å sette pris ei ganske stor døgnflue som klekker jevnlig, men ganske sparsomt. Jeg har bare sett den på avstand, og kan ikke artsbestemme den med sikkerhet, men binder noen imitasjoner på krok 10, med kropp av oliven fly rite og med blue dun fallskjermhackle. Jeg vet hvor jeg skal bruke den når kvelden kommer, men på dagtid vil jeg utforske andre deler av elva, og kjører vestover.

SJEKK BRUENE

Lesjaleirene er i hovedsak jordbrukslandskap, og omfattende drenering har endret landskapet radikalt. Det som nå er åkerland, lå for en stor del under vann, og elveløpet mellom Lora og Lesja var deler av Siemsvatnet og Lesjavatnet til nedtappingen startet for mer enn 150 år siden. Mye av det nyvunnede jordbruksarealet ligger på sørsiden av elva, mens bebyggelsen i all hovedsak er å finne i åssiden nord for Lågen. Derfor er det stort behov for bruer, og de er tallrike på denne strekningen. En brukbar grusvei langs sørbredden gjør det også lett å komme til langs elva. Å lese seg fram til de beste fiskeplassene, kan være litt verre. I det flate terrenget er det lange partier der strømmen glir jevn og langsom over lite produktiv sandbunn. Opplagte standplasser er vanskelige å finne, men det kan være en god idé å stanse ved bruene. Her ligger det ofte stor stein og fyllinger i elveløpet, og i tillegg finner fisken standplasser ved brukarene. Det er også foretatt biotopforbedringer ved at det er lagt ut steinrøyser andre steder i elveløpet, og det er helst på slike plasser du finner fisken.

MED FLUE SOM DUPP

– Plopp! En ørret i halvkilosklassen synker tilbake til standplassen etter et heftig utfall mot et insekt på overflata. Det er ikke mye aktivitet midt på blanke formiddagen, men denne er i hvert fall på jakt. Fra utsiktspunktet på brua kan jeg tydelig se den svinse hit og dit og plukke godbiter i ei grop mellom to store steiner. Det er ikke vanskelig å nå ut til ørreten, men det må skje bakfra med et oppstrømskast. Å fiske på fisk en ser i vannet er alltid spesielt, og selv om det ikke er noen troféørret, er jeg fristet til å prøve. Men jeg er ikke sikker på om tørrflue er rett medisin, for det er tydelig at denne fisken finner mesteparten av maten under vann. Når jeg ikke vet hva ørreten eter, knyter jeg gjerne på en Montana, men for å være sikker på å få med meg et eventuelt hogg, lager jeg en opphenger med ei stor tørrflue en halv meter ovenfor nymfa. Tørrflueduppen viser hvor montanaen er, og dersom den dykker, er det bare å slå til. Jeg klatrer ned skråningen og stiller meg i vannkanten. Her nede er det vanskeligere

SPESIELL: Brune prikker på blank bunn: Lesja-ørreten har et særpreget utseende.

å se fisken, men jeg vet nå hvor den er, og prøver å legge den lange fortomsspissen rakt over standplassen. Strømmen virvler litt hit og dit, så jeg må prøve meg fram før jeg finner punktet der fluene må plasseres for å drive over fisken. Da skyter en mørk skygge gjennom vannet – rakt opp til «duppen». Den store tørrflua var altså mer fristende enn nymfa! Selv om jeg blir litt satt ut, rekker jeg å gjøre tilslag. Krokingen er likevel for dårlig, så stanga rekker knapt å bøye seg før snøret blir slakt. «Good sport though!» – som engelskmennene sier.

Ovenfor samløpet med Lora, er Gudbrandsdalslågen ikke stort mer enn en velvoksen bekk, men her renner den i sitt opprinnelige leie. Om du vil utforske de siste kilometerne opp til Lesjaskogsvatnet, må du ta beina fatt. Bare aller nederst og aller øverst er denne strekningen tilgjengelig med bil. Går du inn fra nedsiden, er det temmelig kronglete, med mye kratt og myr, men ifølge en lokalkjent fisker blir det enklere når du kommer noen hundre meter opp fra Loravegen. Han hadde ikke sett annet enn småfisk på sin tur, men det er velkjent at større fisk også går her og i de nedre delene av Lora. Men min tid rekker ikke til å foreta lengre vandringer. Jeg har en storfisk som venter, og snart er det kveld.

TÅLMODIGHET ER EN DYD

Allerede i sjutida er jeg på plass, og rigger utstyret der jeg avsluttet kvelden før. Det vakte en del pen fisk også langs bredden nedstrøms, men for å komme dit på dagens vannføring, må jeg vade rundt ei djup vik, som strekker seg langt inn i vierkrattet. Jeg har valget mellom her og der, og går for det kjente. Dessuten har allerede et par andre fiskere tatt turen nedover, mens jeg har strekningen ovenfor vika helt for meg selv. Himmelen er skyfri, og vakingen starter seinere enn kvelden før. Det er som forventet, men mer urovekkende er det at det er null aktivitet der jeg befinner meg. Det kan jo tenkes at fiskene jeg kroket kvelden i forveien har lært av sine feil, og funnet tryggere beitemarker, men strømkanten danner så opplagte standplasser at her skal det stå fisk uansett. En bedre forklaring er kanskje at elva har steget ytterligere 20 cm siden i går, og at strømmen har blitt tyngre enn ørreten liker; det skal ikke koste for mye å hente maten.

Den ene fisken som vaker i området, står da også i smult farvann rett nedstrøms i vika. Jeg vurderer et forsøk på den, men det er umulig å vade i god posisjon for et reach-kast. Å lære flua mer enn 30 meter rett nedstrøms, er dømt til å mislykkes. Så jeg venter. Fiskerne på bredden nedenfor vika lander hver sin fisk i halvkilosklassen, men heller ikke der vaker de store nær land. Noen rugger velter seg head-and-tail midt i elva, utenfor kastehold for både dem og meg. Klokka nærmer seg 22, og jeg har ennå ikke hatt et vak å kaste på. Mitt håp er at ting forandrer seg når sola synker bak fjellet i vest, og det gjør det faktisk.

NÅR ENDEN ER GOD...

Fisken rett nedstrøms har kommet litt nærmere – og viktigere: Den flytter seg stadig lenger ut mot strømmen. Fortsatt er holdet mer enn langt nok, men det er kanskje mulig å vinkle ut et kast og få flua til å drive upåvirket over standplassen. Ved å vade nedover og innover i vika kan jeg øke vinkelen, og så er det bare å kaste så langt jeg kan. Jeg river skytelina på WF-snøret, pluss et par meter backing av snella, og løfter klumpen av vannet. Nå kommer alle timene med kastetrening til nytte, men med vannet nesten til buksekanten, klarer jeg ikke å kaste ut hele firersnøret. Flua tar vannet fem-seks meter ovenfor siste vakring, men har god retning, så jeg vifter febrilsk med stanga og mater ut lina som ligger igjen på vannflata. I det jeg har kommet ut på backingen, og døgnflueimitasjonen straks vil begynne å stripe, forsvinner den i et rolig vak. Jeg har mer 30 meter snøre på vannet, men heldigvis har det lagt seg i en jevn nedstrøms bue, og jeg får kontakt da jeg reiser stanga. Dette er min siste og eneste sjanse, så pulsen er høy, men nå holder krokfestet helt inn. Ørreten som havner i håven veier 1,3 kilo, og setter punktum for mitt opphold øverst i Gudbrandsdalen – for denne gang.

Nyttig info

Fiskekort: Sone 7 omfatter Lågen i Lesja kommune, samt nedre del av sideelva Lora. Kortet kan kjøpes hos lokale forhandlere, på *www.inatur.no*, eller *www.laagen-fiskeelv.no*.
Priser for 2009: Døgn 75 kr, to døgn 100 kr, uke 200 kr, sesong 350 kr. Det er også mulig å kjøpe felles sesongkort for alle sonene i Lågen for 500 kr.
Sesong: 21. mai–9. september.
Kart: Norge 1:50000; 1419 II Dombås og 1419 III Lesjaskog.
Overnatting: Ved elva, på sonens nedre del, ligger Rolstad Camping (tlf. 61 24 50 99). Dette er den eneste overnattingsbedriften i gangavstand til fiskeplassene, men ellers finnes et rikt utvalg av overnattingsmuligheter i de fleste prisklasser, både på Dombås og på strekningen Dombås – Lesjaskog. Gå inn på *rlb.no/overnatting/fylke/05/kommune* og klikk på «Dovre» eller «Lesja».
Internett: *www.lagen-fiskeelv.no* er andelslagets egen hjemmeside. Her finner du viktige fakta om de enkelte sonene, fiskeregler og skjema for innlevering av fangstrapport. Flere bilder fra min tur til Lesja, finner du på *www.bomann-larsen.no*.

Også harr

I tillegg til ørret finnes det ørekyte og harr i øvre del av Gudbrandsdalslågen, men sammenlignet med nedre deler av elva, er harren sjelden på denne strekningen. Selv fluefiskere med flere sesonger bak seg, hadde til gode å få et eksemplar av denne arten på sone 7.

HARR: Det finnes harr øverst oppe i Gudbrandsdalslågen, men ikke mange.